

KATSAUS

MEEMI TULEE. FOLKLORISTI, OLETKO VALMIS?

Anne Heimo

Internet on ollut ulottuvillamme kaksikymmentä vuotta ja sosiaalinen media kymmenisen vuotta. Tänä aikana näistä on tullut erottamaton osa lähes jokaisen suomalaisen arkipäivää, ja ne on omaksuttu kulttuurisesti (Suominen 2009, 8–9). Samalla arkinen toimintaympäristömme on digitalisoitumisen myötä muuttunut paikallisesta globaaliksi ja internetin käytöstä on vähitellen tullut kaikkialla läsnä olevaa, *ubiikkia*. Internetin käyttö ei nykyään edellytä edes tietokonetta, vaan riittää, että käytössämme on datayhteydellä varustettu matkapuhelin tai tablettitietokone. Kun vielä 1990-luvulla tutkijat suhtautuivat *online-* ja *offline-*elämään toisistaan erillisinä ja poikkeavina, ne nähdään nykyään toistensa jatkumoina. Ihmiset tekevät verkossa kaikkea sitä mitä sen ulkopuolellakin: hoitavat ihmissuhteitaan, muistelevat, iloitsevat, surevat, riitelevät, hakevat ja tuottavat tietoa, käyvät kauppaa, kuluttavat aikaa ja osoittavat luovuuttaan. Yhä useammin tämä kaikki tehdään omana itsenä ja omalla nimellä eikä suinkaan kyberolentona tai valeprofiilin turvin, kuten aikanaan ennakoitiin. Toisin kuin kriitikot ovat esittäneet, internet ei ole myöskään vähentänyt ihmisten tarvetta kuulua yhteisöihin tai kommunikoida keskenään, vaikka yhteydenpitotavat ovat osittain muuttuneet. Ihmiset voivat verkostoitua toistensa kanssa riippumatta sijainnistaan ja viestiä voi muutenkin kuin suullisesti tai sanallisesti. Yhteenkuuluvuutta voi ilmaista tykkäämällä, klikkaamalla tai jakamalla vaikkapa valokuvia, musiikkia tai meemejä. Sosiaalisen median lukuisten eri palvelujen välityksellä tämä käy entistä helpommin.

Sosiaalisen median vuorovaikutteisen luonteen ansiosta internetin käyttäjät eivät ole pelkkiä tiedon hakijoita ja käyttäjiä, kuten internetin alkuvuosina, vaan heistä on tullut samanaikaisesti tuottajia ja osallistujia. Fanikulttuurin tutkija Henry Jenkins nimittää

tätä *osallistuvaksi kulttuuriksi* (*participatory culture*). Osallistuvassa kulttuurissa kynnys omaehtoisen kulttuurin ja sisällöntuottamiseen on matala, jokainen on tervetullut mukaan tekemään ja jakamaan tuotteita yhteisön piirissä, johon kokee yhteenkuuluvuutta ja jonka piirissä kokee arvostusta. (Jenkins ym. 2006; ks. myös Turtiainen & Östman 2009.) *Pop-up*-ravintolat, *book-crossing* ja *geo-kätköily* ja monet muut vastaavat ilmiöt eivät olisi nykyisessä mittakaavassaan mahdollisia ilman internetiä. (Ks. McNeill 2012.) Onkin aiheellista kysyä, voiko nykypäivän ihmisiä ja yhteisöjä ylipäätään tutkia ilman, että tutkitaan myös näiden toimintaa verkossa?

FOLKLORISTIT JA INTERNET

Internet on haastava tutkimuskohde, koska se koostuu lukuisista osa-alueista – sovel-luksista, toiminnoista, käytännöistä, esitys- ja vuorovaikutusmuodoista – ja näyttäytyy erilaisena kullekin käyttäjälle tämän valitsemien osa-alueiden mukaan. Lisäksi internet on jatkuvassa muutostilassa. Osa internetin moninaisista käyttömuodoista ja ilmiöistä elää vain hetken, osa pidempään. Ne voivat myös muuttaa muotoaan tai siirtyä uusille foorumeille. Verkossa tarjolla olevaa aineistoa ei voi myöskään koskaan saada ”kokonaan” haltuun. Tämän vuoksi internetiä ei ole hedelmällistä tarkastella yhtenä valtaisana kokonaisuutena, vaan esimerkiksi yhteydenpitovälineenä, kohtaamispaikkana tai alustana, johon voi liittää erilaisia toimintoja tai muiden medioiden sisältöjä. Tutkija voi puolestaan lähestyä internetiä tutkimusvälineenä tai -kohteena, lähteenä tai kenttänä. (Ks. esim. Suominen 2009; Turtiainen 2012; Laaksonen ym. 2013.) Christine Hine (esim. 2000, 65) määrittelee internet-etnografian tutkimukseksi, joka tapahtuu verkossa, kohdistuu verkkoon tai tehdään verkon välityksellä (”ethnography in, of and through the virtual”) ja joka edellyttää tavanomaisten etnografisten menetelmien lisäksi internetin erityispiirteiden huomioimista (Turtiainen & Östman 2013) sekä kentän käsitteen uudelleen määrittelyä (ks. Hirvi & Snellman 2012).

Ei ole myöskään selvää, mitä folklorella ylipäätään tarkoitetaan internetissä. Vakiintuneen määritelmän mukaan folklore on esteettistä kommunikaatiota pienryhmässä. Vaikka internetissä esiintyvä folklore ei ole suullista eikä sitä välitetä sukupolvelta toiselle, Russell Frankin mukaan se on silti folklorea, koska se on luovaa toimintaa ja usein myös vastakulttuuria. Lisäksi sitä välitetään muun folkloren tapaan ohi virallisten väylien omaehtoisesti ja sille on ominaista virallisten viestintäkanavien haastaminen parodioimalla, pilkkaamalla tai kommentoimalla. (Frank 2011, 9.) *Folklore in the Digital Age* ja *Folklore and the Internet* -kokoelmien toimittaja, amerikkalainen folkloristi Trevor J. Blank ehdottaa, että folklore on määriteltävä uudelleen ja melko laveasti, jotta se kattaa myös internetissä tapahtuvan folkloristiseksi määriteltävän toiminnan. Hänen ehdotuksensa painottaa taiteellisuuden sijasta yksilöiden ja yhteisöjen luovaa itseilmaisua: ”the outward expression of creativity – in myriad forms and interactions – by individuals and their communities.” (Blank 2009, 6.) Tuoreen *Tradition in the Twenty-First Century* -kokoelman kirjoittajat esittävät, että folkloren lisäksi termi *perinne* kaipaa uudelleen määrittelyä. Elliot Oring (2013, 34) pitää tarpeellisena, että perinne mielletäisiin pi-

kemmin prosessina kuin tuotteena ja esittää uudeksi määritelmäksi *kulttuurista uudelleentuottamista* (*cultural reproduction*). Toisin kuin vakiintunut määritelmä, kulttuurinen uudelleentuottaminen korostaa perinnetuotteiden kaikenlaista välittymistä, toistamista ja uusintamista, eikä ainoastaan suullista ja kasvokkain tapahtuvaa, ja johon ei näin ollen myöskään sisältyisi arvottamista iän tai taiteellisuuden perusteella. (Howard & Blank 2013, 14; ks. myös Anttonen 2009.)

MEEMIT – KOPIOITA VAI LUOVUUDEN ILMAISUJA?

Meemit ovat yksi tunnetuimpia esimerkkejä teknologiavälitteisestä perinteestä. Niitä luodaan sekä välitetään teknologian avulla. Evoluutiobiologi Richard Dawkins (1993) lanseerasi käsitteen *meemi* vuonna 1976 kuvaamaan kulttuuristen ideoiden leviämistä geenien tapaan kopioitumalla. Folkloristi Kenneth J. Pimple pohti meemien ja folkloren suhdetta jo 1996 ilmestyneessä artikkelissaan ”The Meme-ing of Folklore”. Suomessa meemi-teoriaa on esitellyt etenkin uskontotieteilijä Matti Kamppinen (esim. Kamppinen 2002). Nykyään meemeillä tarkoitetaan erityisesti internet-ilmiöitä, toisin sanoen internetin välityksellä leviäviä kulttuurisia ideoita ja yksiköitä, joille on tyypillistä toisto ja variaatio. Meemejä voi lähestyä joko folklorena tai erillisenä folkloren lajina, esimerkiksi internet-huumorin alalajina. Meemejä esiintyy lukuisissa erilaisissa yhteyksissä ja eri muodoissa, kuvina, videoina, lausahduksina tai vaikkapa pyyntöinä jakaa tietynlainen status Facebookissa tai vaihtaa profiilikuvaksi oma lapsuudenkuva. Tyypillinen meemi on humoristinen ja koostuu kuvasta ja tekstistä. (Ks. Baran 2012, 172, 176; Kaplan 2013, 136–137.) Meemejä on lukuisia ja niitä on koottu omille sivustoilleen, kuten internet-huumoria esittelevän *Cheezburgerin* alisivustoille *Know Your Meme* ja *Memebase*. *Know Your Meme* -sivustolta löytyy lisäksi tietoa eri meemien synnystä ja levinneisyydestä.

Meemien tekoon on kehitetty yksinkertaisia sovelluksia, niin kutsuttuja meemi-generaattoreita, joiden avulla uusien meemi-varianttien tuottaminen onnistuu keltä tahansa lisäämällä joko valmiiseen kuvapohjaan oma teksti tai valmiiseen tekstipohjaan oma kuva-aihe. Koska meemejä on helppo luoda ja välittää sovellusten avulla, niitä ei välttämättä äkkiseltään tule mieltäneeksi folkloreksi, vaikka niissäkin on kyse luovasta ilmaisusta ja välittämiseen liittyy aina tietoinen päätös välittää meemi joko sellaisenaan tai muokattuna. Viittaamalla muihin tunnettuihin meemeihin uusien meemi-varianttien tekijät osoittavat perinteentuntemustaan. (Ks. McNeill 2013.)

Meemit ovat usein peräisin populaarikulttuurin piiristä, kuten suosittu *Batman slapping Robin* -meemi. *Know Your Meme* -sivusto kertoo meemin pohjautuvan 1960-luvulla julkaistuun fanifiktioon tapaiseen vaihtoehtoiseen sarjakuvaan (*exploitation comic*), jossa Batman uskoo Teräsmiehen ja Teräspojan tappaneen hänen isänsä. Meemin synty ajoitetaan vuoteen 2008, jolloin kuva välitettiin tiettävästi ensimmäisen kerran lyhyiden blogikirjoitusten, videoiden, linkkien, kuvien ja musiikin välittämiseen erikoistuneessa blogipalvelussa *Tumblr*'ssa. (*Know Your Meme* 3.5.2013.). Viisi vuotta myöhemmin meemistä on pelkästään yhden meemi-generaattorin, *Quickmemen* (20.8.2013) arkistossa yli 3 700 varianttia.

Batman slapping Robin -meemeissä läpsitään milloin minkäkin asian puolesta tai asiaa vastaan. (Kuvakaappaus: Anne Heimo 2013.)

Meemin onnistuminen on kiinni siitä, miten hyvin katsoja tunnistaa sen viittaus-suhteet. Meemin tunnistaminen ei välttämättä onnistu asiaan perehtymättömiltä, kuten *Skyrim*-tietokonepelistä levinnyt *nuoli polvessa* -meemi. Pelissä käydään sotaa kuvitteellisessa *Skyrim*issa. Pelin aikana pelaajat kohtaavat vartijoita, jotka valittavat toistuvasti: ”Olin ennen seikkailija kuten sinä, mutta sitten sain nuolen polveeni”. *Nuoli polvessa* -meemin syntyä ja leviämistä tarkastellut folkloristi Kaarina Koski arvelee, että toteamus saattoi olla jopa laskelmoitu teko pelin suunnittelijoita. Ensimmäiset videot, joissa soturi ilmoittaa saaneena nuolen polveensa ilmestyivät vain muutamia viikkoja pelin julkaisemisen jälkeen *YouTube*-sivustolle loppuvuodesta 2011. Muutama viikko myöhemmin toteamuksesta oli kehittynyt meemi, joka esiintyi lukuisissa uusissa yhte-yksissä ja versioina. (Koski 2012.) Kaksi vuotta myöhemmin meemi jatkaa eloaan ja sen voi löytää elokuvista, musiikkivideoista, sarjakuvista, t-paidoista sekä näiden pohjalta luoduista uusista meemeistä.

Meemeillä otetaan usein kantaa ajankohtaisiin asioihin, kuten poliitikkojen toimiin (ks. Baran 2012) tai käsitellään stereotyyppioita tai käsityksiä ihmisten ja asioiden luon-teesta. Esimerkiksi *Finnish Problems* -meemeillä käsitellään ja toistetaan suomalaisiin liitettyjä stereotyyppioita ja kulttuurisia piirteitä, sisukkuuden ohella eristäytyneisyyttä, väkivaltaisuutta ja alkoholiriippuvaisuutta. *Batman slapping Robin* -meemillä on taas otettu kantaa niin nykyopiskelijoiden suhtautumiseen yliopisto-opiskeluun (*Twitter*, *Batman Slap* 25.10.2013) kuin terveydenhoitoalalla työskentelevien palkkatasoon. *Hoitaja.netin* (20.8.2013) Facebook-sivulla toukokuussa 2013 ensimmäisen kerran julkaistu meemi on välitetty jo lähes 3000 kertaa.

Anne Heimo: Meemi tulee. Folkloristi, oletko valmis?

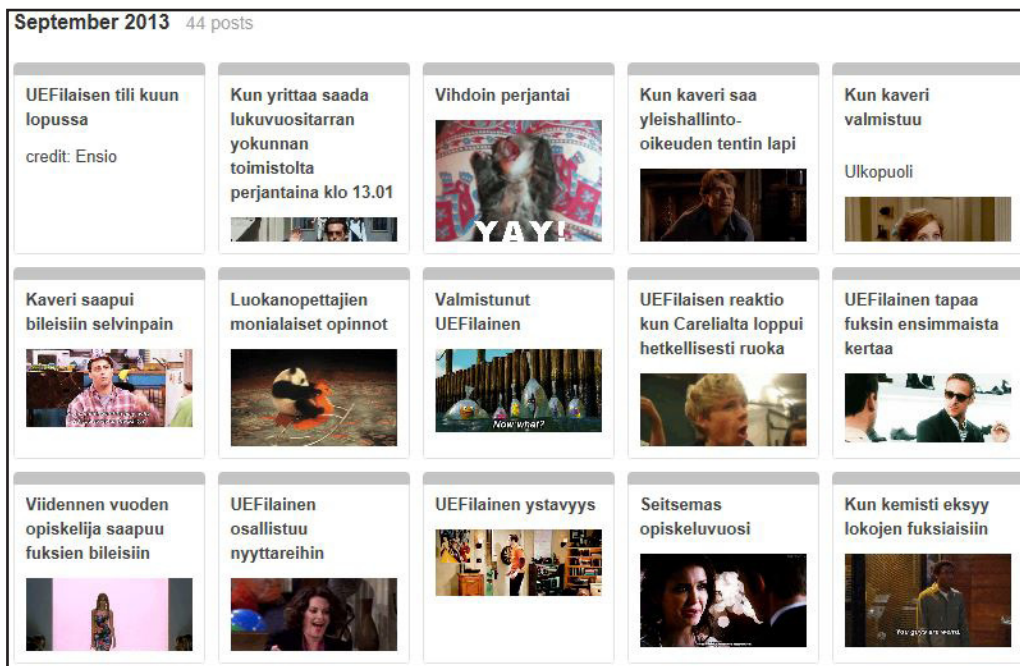

*Finnish Problems -meemeissä käsitellään suomalaisuutta sen eri muodoissa.
(Kuvakaappaus: Anne Heimo 2013.)*

Suomalaiset korkeakouluopiskelijat ovat ottaneet meemit omakseen ja näistä on syntyneissä ensimmäiset suomalaiset korkeakouluopiskeluun liittyvät folklore-sivustot¹. Esimerkiksi Helsingin, Turun ja Lapin yliopistoilla on omat meemi-sivustonsa Facebookissa. Opiskelijat julkaisevat näillä opiskeluun ja opiskelijaelämään liittyviä meemejä. Nämä eri yliopistojen meemi-sivustot ovat melko samankaltaisia nimiään myöden, koska opiskelijat välittävät pitkälti samoja meemejä sivustolta toiselle. Poikkeuksen muodostaa Itä-Suomen yliopiston opiskelijoiden *Tumblr*-sivusto *What should we call UEF*. Blogissa opiskelijat tarkastelevat opiskelijaelämän eri puolia niin kutsuttujen *What should we call me* -videoiden avulla. Näiden useimmiten elokuvista tai televisiosarjoista peräisin olevien hyvin lyhyiden videoklippien avulla kuvataan erilaisten tilanteiden ja kohtaamisten aiheuttamia tunnetiloja ja reaktioita. Videoklippit julkaistaan joko alkuperäisessä muodossaan tai uuden tekstin kera. (*Know Your Meme, What Should We Call Me*). *What should we call UEF* -sivustolla Itä-Suomen yliopiston opiskelijat kuvaavat opiskelijaelämän eri puolia, arkea ja juhlaa, satojen videoiden avulla: Miltä tuntuu graduohjaussession jälkeen, miltä tuntuu, kun kieltäytyy juhlinnasta ja miltä seuraavana päivänä tuntuu, kun on juhlinut.

Anne Heimo: Meemi tulee. Folkloristi, oletko valmis?

Itä-Suomen yliopiston opiskelijoiden reaktioita erilaisiin tilanteisiin.
(Kuvakaappaus: Anne Heimo 2013.)

MEEMIT JA KANSALAISVAIKUTTAMINEN

Meemit eivät elä pelkästään internetissä, vaan myös sen ulkopuolella. Osallistuvan kulttuurin ilmiöt voivat internetin välityksellä levitä maailmanlaajuisesti, vaikka ne tapahtuvat paikallisesti. (Ks. McNeill 2012.) Esimerkiksi *flash mobilla* voi kiinnittää huomiota johonkin ajankohtaiseen asiaan tai edistää suotavaa toimintaa, kuten muutaman vuoden takaiset, Porkkanamafiaksi kutsutun kuluttajaliikkeen järjestämät iskut kestävän kulutuksen puolesta (Porkkanamafia 20.8.2013). Flash mob -tapahtuman osallistujat kutsutaan koolle netin välityksellä julkiselle paikalle ennalta sovittuna ajankohtana esimerkiksi laulamaan, tanssimaan tai tekemään muuta odottamatonta tarkoituksena kiinnittää paikalle osuneiden huomio haluttuun asiaan. Flash mobin voi järjestää paikallisesti tai paikallinen tapahtuma voi liittyä sarjaan eri puolilla maailmaa järjestettäviä samankaltaisia tapahtumia. Niitä voidaan järjestää myös pelkästään huviksi, kuten alkuvuodesta 2013 *Harlem Shake* -tanssitapahtumat, joissa naamioitunut henkilö ryhtyy yllättäen tanssimaan julkisessa tilassa, kuten kahvilassa tai työpaikalla, ja hetken päästä mukaan liittyy ryhmä muita ihmisiä. Tanssitapahtumia koskevia videoita levitettiin ahkerasti sosiaalisessa mediassa, ja niiden innoittamina tanssitapahtumia järjestettiin muutaman kuukauden aikana tuhansittain ympäri maailmaa (*Know Your Meme* 2.5.2013). Pelkästään *YouTubesta* löytyy hakusanalla ”Harlem Shake” yli 3 miljoonaa videota (20.8.2013).

Anne Heimo: Meemi tulee. Folkloristi, oletko valmis?

Helsingin yliopisto julkaisi oman Harlem Shake -videonsa Vimeo-palvelussa huhtikuussa 2013. Keskeellä pöydän päällä tanssin aloittanut mustiin pukeutunut henkilö. (Kuvakaappaus: Anne Heimo 2013.)

Populaarikulttuurin ohella meemit ammentavat ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista. Suosituimmat näistä saattavat päätyä jopa uutisten aiheiksi.² Folkloristi Russell Frank (2011, 9–13) kutsuu uutisista syntynyttä folklorea *uutisloreksi* (*newslore*). Uutislora on useimmiten vastakulttuuria. Poliittinen kannanotto ilmaistaan julkaisemalla humoristinen kuva tai kuvakollaasi, jossa poliitikosta tehdään pilkkaa manipuloimalla hänen kuvaansa tai vääntämällä hänen sanomisiaan. (Ks. Baran 2012). Esimerkiksi Venäjän presidentin Vladimir Putinin monet näyttävät tempaukset ovat tarjonneet runsaasti aiheita meemeiksi. (Ks. esim. *Memebase*-sivuston Putin-aiheiset meemit). Ne ovat saaneet runsaasti huomiota mediassa, mutta eivät kaikilta osin toivotunkaltaista. Positiivisen huomion sijaan tempauksia on arvosteltu, jopa pilkattu ja ivattu. Moni arvostelija on pukeutunut kritiikkinsä välittämällä uutisiin liittyvää eri tavoin muokattua kuva-aineistoa, kuvamanipulaatioita (*photoshoplorea*) ja *remixeja* eli kuvasekoituksia.

LOPUKSI

Folkloristiikassa tutkitaan ihmisten toimintaa ja tästä myös teknologiavälitteisessä perinteessä on kysymys. Siitä huolimatta, että folkloristisia aineistoja on digitoitu ja koottu 1990-luvulta lähtien arkistojen tietokantoihin ja internet-sivustoille, ovat folkloristit joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta³ lämmenneet varsin hitaasti internetille ja sen tarjoamille mahdollisuuksille tutkia ihmisten toimintaa (Blank 2009; Blank 2012; Howard & Blank 2013; ks. myös Heimo 2011). Tämän seurauksena pääosa internetistä löytyvien, folkloristiseksi määriteltävien ilmiöiden, kuten poliittisen huumorin tai kiertoviestien, tutkimuksesta on tehty muilla tieteenaloilla, esimerkiksi mediatutkimuksessa ja yhteiskuntatieteissä. Tosin on huomautettava, että internetin kulttuurinen omaksuminen on näkynyt jo 1990-luvun lopulta lähtien folkloristiikan opiskelijoiden opinnäytetöissä, joissa on tutkittu erityisesti verkossa kokonaan tai osittain toimivia yhteisöjä sisällön, kommunikaation ja/ tai yhteisöllisyyden kannalta, erilaisia verkkoilmiöitä sekä osallistuvan ja omaehtoisen kulttuurin muotoja ja/ tai käytetään verkkoa tutkimusaineiston hankinnassa.

Anne Heimo: Meemi tulee. Folkloristi, oletko valmis?

Siitä huolimatta, että internet on oleellinen osa arkipäiväämme, jotkut folkloristit yhä vierastavat internetissä esiintyvän folkloren tutkimista. Internetin on pelätty yhdenmukaistavan ja ohjaavan ihmisten toimintaa verkossa, vaikka ihmiset toimivat verkossa, kuten sen ulkopuolella, valitsemalla sen, mitä haluavat välittää ja missä muodossa, sellaisenaan tai muokattuna. Aika on osoittanut, ettei tietotekniikka sen enempää kuin massa- tai populaarikulttuuri ole koitunut folkloren kuolemaksi vaan ne hyödyntävät kaikki toisiaan. Populaarikulttuurin piirissä on käynnissä suoranainen kansanperinteestä ammentava fantasiabuumi (ks. esim. Leppälahti 2012). Elokuvat, televisiosarjat ja romaanit hyödyntävät kansanperinteen aineksia, ja kuka tahansa meistä voi puolestaan muokata ja kierrättää populaarikulttuurin tuotteita mielin määrin. Digitalisaatio tuo mukanaan haasteita, mutta tarjoaa samalla folkloristeille uusia tutkimuskohteita – ne vain pitää tunnistaa ja niihin pitää uskaltaa tarttua.

Folkloristi kenttätöissä. (Kuvakaappaus: Anne Heimo 2013.)

VIITTEET

- 1 Akateemisia perinteitä, kuten tohtoripromootiota, sekä ylioppilaiden ja koululaisten perinteitä on tutkittu Suomessa varsin laajasti, mutta opiskelijaperinteitä hyvin vähän. Angloamerikkalaisissa maissa tilanne on toinen, siellä jopa tunnetaan sellaiset käsitteet kuin *student folklore* ja *campus folklore* (ks. esim. Bronner 2012).
- 2 Esimerkiksi joulukuussa 2012 *Yle uutisten* verkkosivuilla esiteltiin kuluneen vuoden kymmenen suosituinta uutisesta alkunsa saanutta meemiä Nokian silloin uuden Lumia-puhelimen epäonnistuneesta mainoskampanjasta kulttuuriministeri Paavo Arhinmäen poisjääntiin Savonlinnan oopperajuhlilta (Hirvonen 2012).
- 3 Yhdysvaltojen ohella internet on ollut folkloristisen tutkimuksen kohteena jo 1990-luvulta lähtien Virossa (Kõiva & Vesik 2009).

TUTKIMUSAINESTOT

- BATMAN SLAP. *Twitter* [online]. < <https://mobile.twitter.com/batmanslap> > [25.10.2013].
- BATMAN SLAPPING ROBIN. *Quickmeme* [online]. < <http://www.quickmeme.com/Batman-Slapping-Robin/?upcoming> > [20.8.2013].
- BATMAN SLAPPING ROBIN / MY PARENTS ARE DEAD. *Know Your Meme* [online]. < <http://knowyourmeme.com/memes/my-parents-are-dead-batman-slapping-robin> > [2.5.2013].
- FINNISH PROBLEMS. *Meme Generator* [online]. < <http://memegenerator.net/Finnishproblems> > [2.5.2013].
- HARLEM SHAKE. *Know Your Meme* [online]. < <http://knowyourmeme.com/memes/harlem-shake> > [2.5.2013].
- HARLEM SHAKE. *YouTube* [online]. < http://www.youtube.com/results?search_query=harlem+shake > [20.8.2013].
- HARLEM SHAKE (UNIVERSITY OF HELSINKI). *Vimeo* [online]. < <http://vimeo.com/63736047> > [2.5.2013].
- HOITAJAT.NET. *Facebook* [online]. < <https://www.facebook.com/hoitajat.net> > [20.8.2013].
- PORKKANAMAFIA. [online]. < <http://www.porkkanamafia.fi> > [20.8.2013].
- VLADIMIR PUTIN. *Memebase* [online]. < <http://memebase.cheezburger.com/tag/vladimir-putin> > [14.10.2013].
- WHAT PEOPLE THINK I DO, WHAT I REALLY DO. *Know Your Meme* [online]. < <http://knowyourmeme.com/memes/what-people-think-i-do-what-i-really-do> > [2.5.2013].
- WHAT SHOULD WE CALL ME. *Know Your Meme* [online]. < <http://knowyourmeme.com/memes/what-should-we-call-me> > [2.5.2013].

WHAT SHOULD WE CALL UEF. *Tumblr* [online]. < <http://whatshouldwecalluef.tumblr.com/> > [20.8.2013].

KIRJALLISUUS

- ANTTONEN, PERTTI 2009: Kulttuurin, perinnön ja perinteen kysymyksiä. – *Elore* 1/2009, 1–8. [Online] < http://www.elore.fi/arkisto/1_09/art_anttonen_09.pdf > [28.10.2013].
- BARAN, ANNELI 2012: Visual humour on the Internet. – Laineste, Liisi & Dorota Brzozowska & Władysław Chłopicki (toim.), *Creativity and tradition in cultural communication*. Vol. 1: Jokes and their relations. Tartu: ELM Scholarly Press. [Online] < www.folklore.ee/pubte/eraamat/eestipoola/baran.pdf > [28.10.2013].
- BLANK, TREVOR J. 2009: Introduction: Toward a Conceptual Framework for the Study of Folklore and the Internet. – Blank, Trevor J. (toim.), *Folklore and the Internet: Vernacular Expression in a Digital World*. Logan: Utah State University Press. [Online] < http://digitalcommons.usu.edu/usupress_pubs/35 > [28.10.2013].
- BLANK, TREVOR J. 2012: Introduction. Folk Culture in the Digital Age. – Blank, Trevor J. (toim.), *The Emergent Dynamics of Human Interaction*. Logan: Utah State University Press, 1–24.
- BRONNER, SIMON J. 2011: *Explaining Traditions: Folk Behavior in Modern Culture*. Lexington: University Press of Kentucky.
- BRONNER, SIMON J. 2012: *Campus Traditions. Folklore from the Old-Time College to the Modern Mega-University*. Jackson: University Press of Mississippi.
- DAWKINS, RICHARD 1993: *Geenin itsekkyyks*. Helsinki: Art House.
- FRANK, RUSSELL 2011: *Newslore. Contemporary Folklore on the Internet*. Jackson: University of Mississippi.
- HEIMO, ANNE 2011: Saatteeksi: Folkloristit ja Internet - Aave koneessa? – *Elore* 1/2013, 3–7. [Online] < http://www.elore.fi/arkisto/1_11/saate_heimo.pdf > [28.10.2013].
- HINE, CHRISTINE 2000: *Virtual Ethnography*. London: Sage.
- HIRVI, LAURA & SNELLMAN, HANNA 2012: Introduction: Nine Tales of the Field. – Hirvi, Laura & Hanna Snellman (toim.), *Where is the Field? The Experience of Migration Viewed through the Prism of Ethnographic Fieldwork*. Studia Fennica Ethnologica 14. Helsinki: SKS, 7–20.
- HIRVONEN, ANTTI 2012: Uutinen on terve kun se leikkii - nämä meemit muistetaan. – *Yle uutiset 28.12.2012*. [Online] < http://yle.fi/uutiset/uutinen_on_terve_kun_se_leikkii_-_nama_meemit_muistetaan/6429619 > [28.10.2013].
- HOWARD, ROBERT GLENN & BLANK, TREVOR J. 2013: Introduction: Living Traditions in a Modern World. – Blank, Trevor J. & Robert Glenn Howard (toim.), *Tradition in the Twenty-First Century. Locating the Role of the Past in the Present*. Logan: Utah State University Press, 1–21.

- JENKINS, HENRY & PUROSHOTMA, RAVI & CLINTON, KATHERINE & WEIGEL, MARGARET, & ROBISON, ALICE J. 2006: *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. Chicago: The MacArthur Foundation. [Online] < <http://www.newmedialiteracies.org/wp-content/uploads/pdfs/NMLWhitePaper.pdf> > [28.10.2013].
- KAMPPINEN, MATTI 2002: Meemit, aika ja ikuisuus – näkökulmia uskontojen ajalliseen sitkeyteen. – *Tieteessä tapahtuu* 8/2002, 62–68.
- KAPLAN, MERILL 2013: Curation and Tradition on Web 2.0. – Blank, Trevor J. & Robert Glenn Howard (toim.), *Tradition in the Twenty-First Century. Locating the Role of the Past in the Present*. Logan: Utah State University Press, 123–148.
- KOSKI, KAARINA 2012: “Mutta sitten sain nuolen polveeni”. Internetmeemin nousu ja uho. – *Hiidenkivi* 3/2012, 14–17.
- KÕIVA, MARE & VESIK, LIISA 2009: Contemporary Folklore: Internet and Communities at the beginning of the 21st Century. – Kõiva Mare (toim.), *Media & Folklore. Contemporary Folklore IV*. Tartu: ELM Scholarly Press, pp. 97–117. [Online] < <http://www.folklore.ee/ri/pubte/ee/cf/cf4> > [28.10.2013].
- LAAKSONEN, SALLA-MAARIA, MATIKAINEN, JANNE & TIKKA, MINTTU 2013: Tutkimusotteita verkosta. – Laaksonen, Salla-Maaria & Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.), *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino, 9–33.
- LEPPÄLAHTI, MERJA 2012: *Vahvaa väkeä: Kotimaisia uskomus- ja fantasiaolentoja*. Helsinki: Finn Lectura.
- MCNEILL, LYNNE S. 2013: And the Greatest of These is Tradition: The Folklorist’s Toolbox in the Twenty-First Century. – Blank, Trevor J. & Robert Glenn Howard (toim.), *Tradition in the Twenty-First Century. Locating the Role of the Past in the Present*. Logan: Utah State University Press, 174–185.
- MCNEILL, LYNNE S. 2012: Real Virtuality: Enchanting Locality by Enacting the Small World Theory. – Blank, Trevor J. (ed.), *The Emergent Dynamics of Human Interaction*. Logan: Utah State University Press, 85–97.
- PIMPLE, KENNETH D. 1996: The Meme-ing of Folklore. – *Journal of Folklore Research*, 33:3, 236-240.
- ORING, ELLIOT 2013: Thinking through Tradition. – Blank, Trevor J. & Howard, Robert Glenn (toim.), *Tradition in the Twenty-First Century. Locating the Role of the Past in the Present*. Logan: Utah State University Press, 22–48.
- SUOMINEN, JAAKKO 2009: Johdannoksi: netin kulttuurihistoriaa. – Saarikoski, Petri & Suominen, Jaakko & Turtiainen, Riikka & Östman, Sari, *Funetista Facebookiin. Internetin kulttuurihistoria*. Helsinki: Gaudeamus, 7–22.
- TURTIAINEN, RIIKKA 2012: *Nopeammin, laajemmalle, monipuolisemmin. Digitalisoituminen mediaurheilun seuraamisen muutoksessa*. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen julkaisuja 37. Turku: Turun yliopisto. [Online] < <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/85069/diss2012Turtiainen.pdf?sequence=1> > [28.10.2013].

Anne Heimo: Meemi tulee. Folkloristi, oletko valmis?

- TURTIAINEN, RIIKKA & ÖSTMAN, SARI 2009: Tavistaidetta ja verkkoviihdettä – omaehtoisten verkkosisältöjen tutkimusetiikkaa. – Grahn, Maarit & Maunu Häyrynen (toim.) *Kulttuurituotanto. Kehykset, käytäntö ja prosessit*. Helsinki: SKS, 193–233.
- TURTIAINEN, RIIKKA & ÖSTMAN, SARI 2013: Verkkotutkimuksen eettiset haasteet: Armi ja Anoreksia. – Laaksonen, Salla-Maaria & Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.), *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino, 49–67.

FT Anne Heimo on omaehtoisesta historiantuottamisesta, osallistuvasta kulttuurista ja kliktivismistä kiinnostunut folkloristi Turun yliopistosta. Katsaus pohjautuu tekijän folkloristiikan professori Pekka Hakamiehen juhlaseminaarissa ”Viisas matkassa, vara laukussa” 19.4.2013 Turun yliopistossa pitämään esitelmään. Katsaus on laadittu tekijän Suomen Akatemian projektin (250307) tuella.